౩౧

సువర్ణరేఖలు

వైశాఖమాసం. మామిడితోట విరగబడి కాసింది. అమావాస్యచీకటిలో గుడిశముందునులకమంచంమీదకూర్చుని వున్న తోటమాలి చిన్నయ్యకు తను కాలుస్తున్న చుట్టనిప్పూ, దూరాన తాటి తోపూలో మిణుగురు పురుగులూ నిగనిగ మెరుస్తూ కనిపిస్తున్నాయి. తను కాపాడవలసిన తోటగాని, మామిళ్ళుగాని కంటికి కానడంలేదు. దూరాన అరుస్తున్న నక్కలు తోట నిశ్శబ్దానికి భంగం కలిగిస్తున్నాయి. మేలుజాతి మామిళ్లు సువర్ణరేఖలు కారుచీకట్లో కనుపించకపోయినా కమ్మగా వాసన వేస్తున్నాయి.

చిన్నయ్య నులక మంచంమీద నడుం వాల్చేడు. కిర్రుమంటూ మంచం చప్పుడయింది. విరిగిపోయిందికద ! అది కూడా తనలాగే వార్ధక్యంలో వుందిమరి.

వార్ధక్యమంటే జ్ఞాపక మొచ్చింది. తనకిప్పుడెన్నేళ్ళు? ఏమో. ఎన్నేళ్ళయితేనేం? శరీర దారుఢ్యం సడలిపోయింది. చూపు సమంగా ఆనదు దంతాలు రాలిపోయాయి. తన వంటిమీద ఎన్ని మడతలున్నాయో అన్ని కష్టాలు పడ్డాడు. ఎన్నో బాధలు, ఎన్నో దుఃఖాలు ! ఎన్నేళ్లు బతికితేమాత్రం ఏమిటి లాభం ? బ్రతికినన్నాళ్లూ తానేమి అనుభవించాడు గనుక? ఏమి సాధించాడు గనుక? పిల్లల్ని పెంచి పెద్దవాళ్ళను చేశాడు. తను చేయడమేముంది? వాళ్ళంతట వాళ్లే పెరిగారు. చిన్నప్పటినుంచీ కూలి చేసుకున్నారు. అయితే తను పెద్దకూతు

రికీ, కొడుక్కి పెళ్ళిచేశాడు. చిన్న దానికింకా పెళ్ళైనా కాలేదు. కాని దేవుడి దయవల్ల దానికి మంచి సంబంధమే కుదిరింది.

కాబోయే అల్లుడు చక్కనివాడు, బుద్ధిమంతుడు; పట్నంలో ఏదో నౌకరీ చేస్తున్నాడు. జీతం బాగానే వస్తుందట తులం బంగారం పెట్టకోని పిల్లను చేసుకుంటున్నాడు. ఆ మాట కొస్తే తన కూతురు మాత్రం తీసిపోయిందా? చక్కని చుక్క, అమాయకురాలు. అందుకే భగవంతుడు దానిపక్షాన వున్నాడు. అది సుఖపడుతుంది. అంతకంటే తనకు కావలసిందేమిటి? కూతురూ అల్లుడూ పట్నంలో కాపురం చేస్తుంటే తనూ ముసలిదీ వెళ్ళి ముచ్చటతీరా నాలుగురోజులుండి చూసి రావాలి.

అయితే పెళ్ళి ఖర్చులకి డబ్బేదీ? బోలెడు డబ్బు ఖర్చవుతుంది. ఎక్కడుంది అంతడబ్బు? తనకేమైనా పొలముందా, పాడివుందా, పశువులున్నాయా? అమ్ముకోడానికేముంది? తన కొడుకున్నా బాగుణ్ణు. ఎక్కడనుంచైనా తెచ్చి యిచ్చేవాడు. చెట్టంత కొడుకు చచ్చిపోయాడు. వాడిపెళ్ళాన్నీ కొడుకునీ తనమీద వదలి వెళ్ళిపోయాడు. దేవుడు తనకెందుకు దుఃఖం కలిగించాడు? కొడుకుని తలచుకున్నప్పుడల్లా కడుపు తరుక్కుపోతుంది, అనుకోకుండా ఏడుపొస్తుంది.. ఛీ...తను వెళ్ళిపోయి, వాడుండిపోకూడదూ .. వాడుంటే తన చెల్లెలికి వాడే పెళ్ళిచేసే వాడు. ఇంత ముసలితనంలో తనేం చేయగలడు?

పెళ్ళి వచ్చేవారంలోనే. ఎంత దగ్గరపడిందీ. ముసలిది పెళ్ళికప్పుడే అన్నీ సిద్ధంచేస్తూంది. ప్రతిదానికీ డబ్బులు కావా

లంటుంది ఎక్కడివీ డబ్బులు? పదేళ్ళయి తోటకాస్తున్నాడు
ఓపాతిక రూపాయలు అప్పు యివ్వమంటే లేవన్నాడు యజ
మాని. తోటమీద ఏడాదికి మూడువందలరూపాయలొస్తాయి.
భూములమీద బోలెడొస్తుంది. ఎప్పుడడిగినా లేదు, మహా
ఇబ్బంది పడుతున్నానంటాడు. అలాంటి పిసనారికి రైతులే తగి
నవారు. వారు శిస్తులు సమంగా కట్టకుండా వుంటే నోరు
మూసుకొని వూరుకున్నాడు. వాళ్ళు భూమివదలరు, ఏమిచే
స్తాడు? కోర్టుకెక్కినా లాభంలేదు. ఇప్పుడు రూల్సు మారి
పోయినాయట. మంచిపనే అయింది. మంచిగా అడిగితే ఇస్తా
డేమిటి? తనకిస్తున్నాడేమిటి? అయితే తను మంచిగా అడక్క
పోతే చెయ్యగలిగినదేమిటి? మామిడికాయలు కోసి అమ్మేస్తే?
అమ్మా..చంపేయడూ?

మామిడికాయలు పలకబారి వున్నాయి. ఎంతకమ్మగా
వాసన వేస్తున్నాయి. ఇంకా ఎలాగ పదిరోజుల్లో దించేస్తారు.
సువర్ణరేఖలు ధరబాగా పెరిగింది. ఇంకా పెరుగుతుందేమో
నని యజమాని ఆశ. తోటలో అదే వుంటుందో రెండువేల
కాయ. ఓ నాలుగైదు వందలు తీసి అమ్మేస్తే ఎవడు
చూడొచ్చాడు?

అవును, ఎంత మంచి వూహతట్టింది! సులువుగా పిల్లకి
పెళ్ళిచేయవచ్చును. దాని బరువు తీరిపోతుంది ఇక ఎప్పుడు
పైనుంచి పిలుపువస్తే అప్పుడు నిశ్చింతగా కళ్ళు మూసేయ
వచ్చును.

పెళ్ళికిపోగా డబ్బు మిగలవచ్చును కూడాను. అదిపెట్టి
ముసలిదానికీ, కోడలికీ రెండుచీరెలు కొనాలి. తను పంచ,

తలపాగా గుడ్డకొనుక్కోవాలి. మనవడికి లాగూ చొక్కా కుట్టించాలి. ఇంత బాగా బట్టలేసుకొని, దర్జాగా పిల్లకి పెళ్ళి చేస్తే ఊరువాళ్లుచూచి ఏడవరూ? ఏడిస్తే ఏడవనీ...

ఇంతకీ కాయలు దొంగతనగా కోసి అమ్మడమెలాగ? ఏముంది, ఈ చీకటిలో యీ తోటలో తను కాయలుకోస్తే చూసే వాడెవడు, అడిగేవాడెవడు? యజమాని దూరంలో పట్నంలో వున్నాడు. తెల్లవారకముసుపే కాయలుకోసి, షౌరుగూరి సాయబుకి అమ్మేయవచ్చును దొంగదినుసు కొనడం సాయబుకి అలవాటే.

ఈ సంగతి యజమానికి తెలిస్తే? అసలేలా తెలుస్తుంది? అంతగా అయితే నామీద అనుమాన పడతాడు, అంతేనా? రుజువేమిటి? అసలు నామీద అనుమానమే రాకుండా ఓ పని చేస్తే! అ.. మంచిఊహ తట్టింది. మనమే రేపు యజమాని దగ్గరకెళ్ళి కాయలు దొంగలుపట్టుకుపోయారని మొరపెటితే...

తెల్లవారేసరికి కాయలు అమ్మేసి, డబ్బు తెచ్చి ముసలిదానికిచ్చి, మనవడిని వెంటబెట్టుకుని పట్నంబయలుదేరి వెళ్ళాలి తిన్నగా యజమాని ఇంటికి వెళ్ళేసరికి ఆయన ఎత్తుగా అరుగు మీద కూర్చుని చుట్టకాలుస్తూ వుంటాడు. వెళ్ళీ వెళ్ళడంతోనే "బాబూ" బుగతగోరు, ఘోరం జరిగిపోయింది. బాబూ...! ఏనాడూ యిలా నేదుబాబూ...ముసిలాడనైపోయి యిదంతా యీకళ్లతో సూడ్డానికే బతికున్నాను బాబయ్యా... అన్నేయమైపోయింది. బాబూ...అని లబో లబోమని నెత్తినోరు కొట్టుకోవాలి. యజమానికి ఇదంతాబోధపడక "ఏమిట్రాచిన్నయ్యా,

ఏంజరిగిందిరా? పిల్లాజెల్లా అంతా బాగున్నారా? నీ ముసలిది బాగుందా ?" అని ఆదుర్దా పడుతున్నట్లు అడుగుతాడు.

"అంతా బాగానే వున్నారుగాని నా రాతే బావునేదు. బాబయ్యా...ఇంత అన్నేయం జరుగుతాదని..."

"ఏంజరిగింది చెప్పరా, నీ తల్లికడుపు బంగారంకానూ."

"నిన్నరాత్రి సీకట్లో తోట కాస్తుండగా ఓ పదిమంది దొంగలు తోటలోపడి, నన్ను సెట్టుకిరిసి కట్టేసి, కాయలు కొట్టుకుపోయారు బాబయ్యా...నేనేం సేసేది సెప్పండి..."

"ఏమిటీ, కాయలుపోయాయా? ఛీ...దొంగవెధవా, అంతా వొట్టిఅబద్ధాలు, నాకంట్లో దుమ్ముకొడదామనుకున్నావట్రా?" యజమానికి కోపం వస్తుంది.

"నేదు బాబూ ... నే నబద్ధమాడితే పెద్దరోగంతో చావనా బాబయ్యా ... మా అమ్మతోడు, నా కే పాపం తెలీదు పెబూ—"

"నీ కల్లబొల్లిమాటలు నాదగ్గరట్రా వెధవా ... పోలీసుల కప్పజెబుతానుండు...నిజం అప్పుడే తేలుతుంది."

"ఏటిబాబు అలాగంటారు, నా జలమలో యిలాంటి మాటెప్పుడూ పడనేదు నేను." నాకు పౌరుష మొస్తుందన్న మాట.

"మీరు సమ్మకపోతే ఇదిగో నా మనవడి తలొట్టుకుని పెమాణం సేస్తాను బాబూ..." అని మనవడి తలమీద చెయ్యివేసి ఒట్టుపెట్టుకుంటాను. ఒట్టు నిజమౌతాయా ఏమిటి పిచ్చిగాని - అయితే ముసిల్దానికి చెప్పకూడదు. చెబితే ఏమవుతుంది?

"ఏటీ పిల్లోడిమీద సెయ్యేసి ఫెమాణం సేస్తావా? నువ్వు మనిసివా, పశువ్వా...ఫోఫో, ఆడిని నే నొగ్గను. ఇంత బతుకూ బతికి దొంగతనం చేస్తాడట. పిల్లోడిమీద ఫెమాణం సేస్తాడట. ఛీ, సిగ్గులేని జలమ, బతికితేనేం, చస్తేనేం." అంటూ తోకతొక్కిన తాచుపాములాగా చిర్రున లేస్తుంది.

"ఉస్...ఊరుకోయే, ఏటా గావుకేకలు, ఎవరేనా ఇనగల్రు ఏదోకటి సెయ్యకపోతే రేపు పిల్లకి పెళ్ళి ఎలాగవుతాదే, ఎరిగావా?" అని నాలుగు చీవాట్లు పెడతాడతను.

"డబ్బు నేకపోతే తలతాకట్టు ఎట్టుకుంటాం. నేకపోతే బిచ్చమెత్తుకుంటాం. అంతేగాని దొంగపని సేయడమా? కాయలుగాని కోసినావంటే నువ్వే దొంగలాడివని బుగతకెళ్ళి సెప్పేస్తాను. నాకేం?" అంటుంది ముసిలిది. అనడమేమిటి అంత పని చేసేస్తుంది కూడాను. అంచేత దానికి తెలియనివ్వకూడదు.

అయితే అప్పుడు యజమాని ఏమంటాడూ? నాలుగు తిడతాడు, బెదిరిస్తాడు. ఈ గోలకి నలుగురుజనం మూగుతారు. నా ఏడుపు విని అందరికీ జాలేస్తుంది. "పోనివ్వండి వెధవని, పిల్లవాడిని పట్టుకు ప్రమాణం చేస్తున్నాడుగదా, వాడుమాత్రం ఏం చేస్తాడు పాపం" అంటారువాళ్ళు. యజమానికి విసుగేసి పొమ్మంటాడు, అంతే.

అంతేనా, లేకపోతే తోటలోకివచ్చి, చూసి, తరవాత ఊళ్ళో పెద్దమనుషుల్ని పిలిచి రభస చేస్తాడా? అలాగయితే యీ సంగతి ముసిల్దానికి తెలిసి, నిజం చెప్పేయమకద! అది నిప్పులాంటి మనిషి. అన్నంతపని చేస్తుంది. తను నలుగురిలో ఎంత నవ్వులపాలవుతాడు! ఛీ!

కాని యీ రోజుల్లో ఏదో మోసం చెయ్యనిదీ దినాలు గడవడంలేదు. యజమాని కొడుకే ఏదోకంపెనీలో సొమ్ము తినేశాడని ఖైదులోకెళ్ళేడుగదా? పెద్దచదువులు చదువుతారు, బ్రహ్మాండమైన నౌకరీలు చేస్తారు, బోలెడు ఆర్జిస్తారు, వాళ్ళే దొంగపనులు చేస్తారుకదా, తనేమాత్రం? మహా అయితే తన్ను ఖైదులో పడేస్తారు. అంతేగదా. ఖైదులో మహాకష్టాలు పెడతారట. తన ప్రాణాలుపోవూ?

ఛీ! ఇంతబతుకు బతికి యింటివెనకాతల చచ్చినట్టు ఖైదులోనా చావడం? చచ్చేముందు దొంగనిపించుకొని చావడమా? ముసిల్ది చెప్పినమాట నిజమే. మా వంశంలో ఎవడూ యిలాంటిమాట పడలేదు. దొంగపని చేయడంకంటె బిచ్చమెత్తుకోవడం మేలు.

అయితే ఇంతకీ కాయలు కొయ్యడమా, మానడమా? కొయ్యకపోతే పిల్లకి పెళ్ళి ఎలా అవుతుందీ? డబ్బెక్కడినుంచి వస్తుందీ? ఇప్పుడేంచెయ్యాలి?...

కీళ్ళు సడలిన నులకమంచం కిర్రుమంటూ చప్పుడయింది. అవునుమరి, ఏనాటి మంచం! తనలాగే ముసిలిదయింది. తాళ్ళు తెగి వేలాడుతూ చిక్కులు చిక్కులుగా గజిబిజిగా తయారయింది. ఇక ఎంతకాలం వుంటుందిగనుక. ఎప్పుడో ఓనాడు విరిగి కట్టెలక్రింద కాలుతుంది. అయితే అంతవరకూ తనపని తను చేస్తుంది. అది ఎంతమందికి ఉపయోగపడింది! ఎంత మంది దాన్ని వాడుకున్నారు! అందుకు దానికి ముట్టినప్రతిఫలమేమిటి?

అబ్బ! ఎంత ఇరుకు వెధవమంచం! అటునుంచిటు కదిలితే నొప్పి!

దూరాన కారుచీకట్లో మిణుగురులు కనిపిస్తూనే వున్నాయి, మరుక్షణంలో అంతా అయోమయంగా వుంది. ఈ నిశ్శబ్దంలో, మగతనిద్రలో ఏవేవో ఆలోచనలు, వ్యూహాలు ఆశలు – అన్నీ గజిబిజిగా నులకమంచపు తాళ్ళచిక్కుల్లా చుట్టుకుంటున్నాయి. అబ్బ! వెధవమంచం ఎంతఇరుకు!

"ఏటా మొద్దునిద్దర ... నెగు నెగు మావా...కొంప మునిగింది. కాయలు దొంగలు కొట్టుకుపోనారు...నెగు, నెగు" అంటూ కాళ్ళమీద తట్టింది ముసిలిది.

"బాబూ నే నెరగను బాబయ్యా, దొంగలు పట్టుకుపోయారు బాబూ, నాకే పాపం తెలీదు పెబూ..."

"ఏటా పలవరింతలు, దొంగలొట్టుకుపోయారు, కొంప యినిగింది, నెగరాదా."

"ఏటీ, కాయలుపోనాయా? దొంగలా?" అన్నాడు చిన్నయ్య కళ్ళు నులుపుకుంటూ ఆశ్చర్యంగా.

"ఒళ్ళెరక్కుండా మొద్దులా నిద్దరోతే మరేటవుతాది."

నేదే, నిద్దరేపట్టనేదు సుమా."

"నలుగురుదొంగలు,అందులో ఒకడు దొరికిపోయినాడు. మునసబు నాయుడి పాలేరు వెంటపడిమి పట్టుకున్నాడు"...

చిన్నయ్య నిట్టూర్పు విడిచి, "పోనీలే బతికేను" అన్నాడు తృప్తిగా చిరునవ్వు నవ్వుతూ

★